

'Afen toe ben ik God'

Als jochie droomde Eindhovenenaar Roel Reiné al over films maken. En met zijn eerste won hij meteen een Gouden Kalf. Maar Nederland houdt niet van succes. Regisseur Roel maalde er niet om en verkaste pardoes naar Amerika. Hollywood! Daar draait hij de ene film na de andere. B-garnituur, zeggen ze hier. Maar hij heeft geduld. Onze tweede Frits is een man met een plan.

De stranden zijn zoals ze alleen in Thailand zijn. Parelend zand, majestueuze palmen, een azuurblauwe zee waarin tropische vis aan het koraalrif zuigt. Tussen de jungle-duinen verrijst het Adamas Resort, een paradijselijk vijfsterren hotelcomplex met beachvilla's, oceansuites en kamers van waaruit je zo in een van de zwembaden rolt.

Je vindt er geen rust. Overal wordt gebouwd. Hamergeklop klinkt, zaaggerasp. Torens verrijzen, bijgebouwen, paviljoentjes. Een gast kijkt nauwlettend toe en stapt dan bezorgd naar de receptie. Al die uitbreidingen lijken mooi, maar, ehh, het is allemaal triplex, waarschuwt hij. De manager-van-dienst kirt. "Geef niks, straks blaast de moviemans alles op". De moviemans is Roel Reiné. Eindhovenenaar van geboorte en regisseur van beroep. En inderdaad, de volgende week starten de opnames voor The Marine 2 (Die hard in een hotel) en zullen flinke delen van het complex in vlammen opgaan. Die toren daar explodeert, de vleugel wordt geraakt door raketten en dat deel gaat in de finale plat, wijst hij, zich ongegeneerd verheugend. "Kijk, we spannen een lijn van de berg naar het strand en daar ga ik aan hangen met de camera en dan vlieg ik tussen de raketten door met ze mee." Een wereldshot, weet hij. Wacht eens, daar heeft een regisseur toch cameramensen voor? Reiné niet. "Welke schilder geeft zijn penseel uit handen? Ik heb de visie, ik zie een beeld. Dat kan ik wel moeizaam gaan uitleggen, maar het is

"Ik ben dol op typisch Nederlandse gerechten als babi pangang en een broodje shoarma."

simpeler, sneller en beter om het zelf te doen. Ik ben er om uitgelachen. Totdat Jan de Bont, ooit zelf cameraman, mij vroeg voor zijn camerawerk."

Hij is gezellig gezet. The big guy, noemen ze hem hier. Hij rookt niet, drinkt niet, doet geen drugs, maar hij duikt wel de hotelkeuken in om zelf z'n pannenkoeken te bakken. Heel af en toe klinkt er wat Hollywoods door zijn woorden, maar verder is Reiné verfrissend Nederlands. Geen rare accenten, geen flauwekul. "Ik zal altijd Nederlander blijven. Ik ben dol op typisch Nederlandse gerechten als babi pangang en een broodje shoarma. Ik woon in de Hollywood Hills, maar ik kijk er wel elke dag naar het Acht Uur Journaal via internet of uitzending gemist. Ik heb geen tv, maar wel een huisbioscoop!"

Hoofdschotel

Film is alles en daar moet ook het interview regelmatig voor wijken. Dan moet er opeens een probleem worden opgelost, een locatie gescout, een gast gepamperd, is er een meeting, een casting, een conference call.

("En dit is nog rustig vergeleken bij de echte opnamedagen. Dan is drie uur slaap heel mooi.") Het wordt zo een gesprek in delen. Vaak met eten.

Het eerste gesprek is in het restaurant van het hotel. Hij bestelt onvervaard een grootse hoofdschotel voor twee. De eerste vraag legt hij zelf neer. Of meer, een opmerking. De B-films. Reiné is regisseur, won een belangrijke Nederlandse filmprijs, het Gouden Kalf, hij woont in Hollywood, heeft een stuk of zes filmtitels op zijn naam staan en draait hier een mooie productie in Thailand. Maar: het is Thailand maar. En die filmtitels zijn nauwelijks verkrijgbaar. Het is soms vechten, soms horror. Zijn grootste ster was Steven Seagal en van zijn huidige hoofdrolspeler heeft nog niemand gehoord.

"Dus zeg het maar: B-films", daagt hij uit. "Dat zeggen ze allemaal in Nederland. Geef niks. B-films, ja. Seagal, ja. Maar mijn Seagal-film is wel de beste Seagal-film in jaren. Ik zie het niet als B-films, ik zie het als stappen in mijn plan. Ik wil superfilms maken, Ridley Scott worden, de regisseur van Blade Runner en Alien en Gladiator. Die films. Daar kun je over dromen, maar dan gebeurt het niet. Je moet er hard voor werken."

"Ik heb een plan dat mij naar mijn doel leidt. En als ik daarvoor B-films moet maken, dan doe ik dat. B-film, A-film, maakt niet uit. Ik ben er niet vies van. Het is niet minder, het is anders. En: het is ervaring, het is mensen leren kennen, het is naam maken, dingen

leren, het is op weg zijn." "Ik ben goed op weg. Ik weet dat het gaat gebeuren. Het kan nog tien, twintig jaar duren, maar mijn droomfilms komen er, dat staat vast. Je kunt alles, als je maar focust. En dat doe ik. Dat doe ik al mijn hele leven."

Dat leven begon in Eindhoven in de Mercuriuslaan. Hij had er een leuke jeugd. "En op mijn zevende zag ik Star Wars. Magisch. Opeens is het donker en twee tellen later zit je in een compleet andere wereld. Fantastisch. Ik was er weg van. En op mijn twaalfde zag ik Close Encounters, van Spielberg. Ik weet nog dat ik terug fietste en me voornam: 'Shit man. Dat ga ik ook doen'. Films maken, verhalen vertellen, werelden scheppen." Roel had een doel. "Ik wist het, ik zag een punt. Ik ga fantastische films maken. En tegelijk wist ik: 'daar zal ik wel wat voor moeten doen'. En dan kun je maar beter meteen beginnen."

Hij koos voor het Eckartcollege, omdat die school het meeste aan kunst deed. "Schooltheater, schoolvoorstellingen. Ik had wvo-advies, maar ik deed havo, zodat er meer tijd overbleef." En het werd: cabaret. "Toen merkte ik dat ik door kon zetten. Ik wilde het en op mijn zestiende had ik een avondvullende one-manshow. Ging over het Reinisme, een leer die ikzelf in elkaar had gezet: geloof in jezelf."

Kwartjes

Hij vertelt verder. En verder en verder. Hij heeft niet gelogen, hij is rasverteller. Op een dubbeltjesvraag komen twee kwartjes aan antwoorden. En dan hebben we het eigenlijk alleen nog maar over zijn leven so far gehad. Het waarom krijgen we pas bij het afscheidsontbijt op tafel. Eerst is er, samengevat of niet, een lange weg te gaan. Het pad van Roel. Het pad met een plan. Hij vertelt hoe hij zelf natuurlijk naar de filmacademie wilde, maar dat niet mocht van zijn ouders ("Amsterdam? In die tijd?"). Hij vertelt hoe hij net zolang praatte tot hij op een lerarenopleiding een scriptie mocht maken over film en zo twee jaar lang lekker toch in de praktijk terecht kwam. Hij vertelt hoe hij het vak leerde. "Kijken. Kijken hoe

iemand anders het doet, dat dan nadoen, maar wel net een stapje verder zetten." En hij pakte alles aan. "Monteren? Produceren? Ik riep dat ik het kon, en vond het dan onderweg wel uit, Afkijken, toekijken, doen." En dan is er nog het Reinisme. 'Ik ben Roel, 22 jaar en denk alles te weten.' Zo liep hij rond. En verdomd, het werkte. Want opeens mocht hij een uit het spoor gelopen tv-serie 'Bokkenrijders' terug op de rails helpen. Hij deed het met wat zijn kenmerk zou worden: snel, simpel en dus goedkoop werken. "Ze wilden nog 38 locaties gaan zoeken. Dat zou maanden kosten. Ik pakte

het dichtstbijzijnde kasteel en draaide er 37 scènes. Ik ben van: hop, doen." Hij lacht. "Dat ging ver. Toen ik die dagen wakker werd, stapte ik zo in mijn kleren, douchete niet, waste me niet, schoor me in de auto en begon." Hij vertelt hoe hij via de serie in de tv-wereld kwam. Hij had hen geholpen, zij hielpen hem en met zijn drive ging het snel. 12 steden, 13 ongelukken, Fort Alpha, mooie series, een mooie carrière, een directiestoel zelfs op zijn 26ste. Maar dat was de bedoeling nou ook weer niet. De bedoeling was films maken, dus liep hij weg en begon.

Roel Reiné ontvangt zijn Gouden Kalf uit handen van Rutger Hauer. En Jeroen Krabbé ziet dat het goed is.

PASPOORT

Naam: Roel Reiné
Geboren: 15 juli 1969, Eindhoven
Familie: vader ambtenaar, moeder zorg, broer, zus
Gezin: getrouwd met Iris Stobbelaar, zoon Max (1,5)
Woonplaats: Hollywood, LA
Opleiding: Moller (Nederlands en Geschiedenis), communicatiewetenschappen
Cv: dir. Belbo Film, dir. Ind. Film, dir. Rebel Film
Filmografie: Tv: Bokkenrijders, Twaalf steden, 13 ongelukken, Fort Alpha
Film: Delivery, Adrenaline, Drifter, Deadwater, Pistol Whipped, Lost Tribe.
En: Wolfseinde (Omroep Brabant)
Sites: Rebeffilm.com

Hij recht de rug, en vertelt over De Film. Nou, niet De Film, maar wel de eerste. "Ik had een verhaal, een script. Een stel avonturiers ragt door Europa met een lading drugs. Compleet met achtervolgingen, actie, kortom een prachtfilm. Maar ik had geen cent. Goed, als het niks mag kosten, doe ik het allemaal zelf: schrijven, casten, draaien, monteren, regisseren. Of met vriendendiensten. Bij de tv had ik veel voor anderen gedaan, nu kreeg ik het terug. Camera's voor niks, kosteloos licht, stunts voor niks. Maar wel van De Beukelaer, de beste stuntman die er is."

Knallen

Zijn ogen glanzen, zijn handen wrijven over het linnen. "Mijn droom. De vierde dag hing ik met een camera op mijn nek een VW Kever te filmen die van een brug afknalt. Terwijl de wagen op de grond klappt, komt opeens het besef: 'Ik ben er. Dit wilde ik toen ik twaalf was, en nu doe ik het'. Wat ik bedacht heb, zijn we aan het creëren." En het was het waard. "Ik wist: Dit moet vragen om een volgende film, dit moet mijn visitekaartje worden. Maar ik heb geen geld. Wat heet? Nu al was alles op, letterlijk. De laatste dag zaten we in Barcelona met een paar stapeltjes peseta's en franken op het hotelbed. We konden geeneens benzine betalen om terug te rijden." Tot hij zich een vriend herinnerde met een creditcard. Hij blijft lachen als hij vertelt hoe hij in Cannes zijn film aan de man bracht. "Normaal stuur je dan een video, maar die gaat op een stapel. Wij lieten mijn vriendin rondrijden met de enige kopie. 'U kunt hem zien, maar dan nu'. Wow, dat was hot. En dus keek iedereen."

Klap op de vuurpijl: een Nederlandse Oscar, het Gouden Kalf. Foute boel. "Dat kon natuurlijk niet, Engelstalige actie in plaats van echte kunst. De week erop hadden de critici het al over doorgestoken kaart. Mijn telefoon stond een jaar stil. Nederland houdt er niet van als je kop boven de rest uitsteekt." Wat een hoogtepunt had moeten zijn, werd bijna een voortijdig einde. Hij had nauwelijks wat te doen, deed toch een tweede film, Adrenaline, maar dat werd niks. "Genegeerd worden terwijl je weet dat je iets kunt, is dodelijk. Er waren tijden dat ik mijn bed niet uitkwam. Verschrikkelijk."

Hij is stil maar wordt gered door een plots avondoverleg.
Morgen verder, morgen Amerika.
Morgen is twee dagen later, 's avonds in een

Roel Reiné met Steven Seagal (boven).
Zelf achter de camera op de filmset van 'The lost Tribe' (links).
Twee Eindhovenaren in Hollywood: Jan de Bont en Roel Reiné.

Roel Reiné gelukkig in LA, samen met zijn vrouw Iris Stobbelaar en zoon Max.

eettentje aan het strand. Hij kent ze allemaal en zij hem. Mr. Roel, mr. movieman. Weer somt hij vlotjes een handvol gerechten op en even later kreunt het tafeltje onder schotels versgevangen geroosterde vis.

Zijn ogen blinken. Amerika! Daar hoort hij thuis. Positief. Daar willen ze wat, en daar kunnen ze wat. "Dat doen ze op school al. Je begint met niks en je verdient er punten bij. Terwijl ze in Nederland alleen maar fouten tellen en punten aftrekken."

Hij was er al eens gaan kijken. Hij er had Paul Verhoeven gesproken en die vertelde: 'Als je het hier wilt maken, moet je hier komen wonen. En voor een jaar geld bij je hebben, want zo lang duurt het.'" Roel kwam dolenthousiast terug.

Marktplaats

Maar: het zou geen gespreid bedje zijn, meer een sprong in het diepe. Wat doet je daartoe besluiten? Hij lacht. "Niet ik, maar de toekomstige mevrouw Reiné duwde door." Het keerpunt in zijn leven doet hij af met: "Het was vrij snel beslist. Zij zag wat Nederland met me deed en wat ik in de States zou kunnen en ze zei: 'we doen het'. Terwijl het land haar totaal niet aanspreekt." En dus gingen huis, auto en computer op Marktplaats en stapten ze met twee koffers in het vliegtuig. "We zijn gewoon begonnen.

Afspraken maken, praten. Meet and greet, kijken of het klikt. Me binnenpraten." En dat kan hij wel, hij kan alles en iedereen voor zich winnen. "Ik ben good in a room", weet hij.

Hij kon terecht bij Jan de Bont. Camerawerk, maar dat gaf niet. "Hij had Speed gemaakt en Twister en Tomb Raider. Als hij je als cameraman neemt, dan kun je wat." Even gaat het hard, dan weer niet, dan weer wat anders, dan weer niks. Hij vertelt hoe hij voor het lapje wordt gehouden, geholpen, de hemel in geprezen, of genegeerd. Veel verhalen, allemaal Hollywood, maar het schiet allemaal niet op.

En dan is er een zij-opdrachtje: camerawerk voor een honderdduizend dollar kostende film. Niks dus, spul voor de dvd-markt. Maar Roel zag opeens een andere wereld. "Een waarin ik de beste kon zijn. Snel werken, op de centen letten, flitsende films met goede actie. Dat kan ik als geen ander: een film maken die er erg duur uitziet, maar weinig kost. Ik kan erg snel, erg veel schieten. Ik zet drie camera's neer, doe de actie, positioneer ze op andere plaatsen, doe het nog eens en dan nog eens. Heb ik negen keer de scène. Ik lever tonnen materiaal."

Hij deed het, hij kon het en dat werd opgemerkt. "Want een film maken, maakt

een eind aan die eeuwige Hollywood-twijfel: kan hij het wel? Ik kan het dus, ik kan films maken. En als de bal eenmaal gaat rollen, gaat het goed. Al moet je hem wel aan het rollen houden. Het moet steeds beter. En dus ook groter."

Het werd groter. Het werd –zelfs– met de koning van de vechtfilms, Steven Seagal. "Ik moest even slikken", zegt hij eerlijk. "Ik was niet naar Hollywood gekomen om een Seagal-film te maken. Maar: het is een échte film, met een échte ster en een écht budget. Een volgende stap in het plan."

Probleem was dat Seagal niet zo veel meer voorstelde. Roel: "Ik ben naar zijn fans gegaan. En met hun klachten naar Seagal. Ze zagen hem niet meer vechten. Ik heb een paar films bekeken en wist: ook dit kan ik beter."

Hij kon het beter en hij bleef gas geven. Meer opdrachten volgden. "Kwamen ze vragen of ik wat scènes wilde overdoen van een eilandenfilm. Zaten ze mee in hun maag. Ik zei: 'Voor dat geld maak ik een hele nieuwe film.' In Panama wist ik een prima jungle,

waarin je snel kunt werken. De vorige jongens draaiden tien scènes in een dag, ik deed er vijftig, soms negentig. Fantastisch. Lost Tribe, verschijnt binnenkort.”
Dan zitten we in het nu. In Thailand, voor een superfilm volgens Reiné. Kost miljoenen, gaat een nieuwe ster lanceren. Hij is er elke minuut mee bezig. Het hotel is er vol van, maar hij mag er nog niks over zeggen en hij moet ook weer nodig vergaderen. Tot de volgende keer.

De volgende keer staat hij in het zwembad, te poseren voor de fotograaf. Wuivende palmen, tinkelende glazen, kabbelende golven. Weer eens wat anders dan de Tongelreep! Waarmee we opeens in Nederland zitten. Waar zijn naam voornamelijk vraagtekens oproept. Roel Wie? Elke filmfan kent Gouden Kalf-winnaars, maar Reiné? Nee. Het is pijnlijk, maar zijn prijsproductie, The Delivery, is nergens te krijgen. Bij videotheken niet, de filmmaatschappij niet, het Filmmuseum niet en zelfs bij het Film-Instituut, dat de Kalveren uitreikt, niet. Twee weken rondbellen, iedereen duikt de kelder in, maar hebben ‘m niet meer.’
Reine wuift het weg, zonder schroom. “Joh,

laat ze. Nederland wil niks. Als ik begin over een film in Mad-Maxstijl, kijken ze je aan alsof je gek bent. Maar hier zeggen ze: interessant, tell me more.”
“Wat voor mij telt: mijn vrouw en ik kwamen aan in de VS met alleen de kleren aan ons lijf. Ze zei: ‘Nu wil ik het zien’. Wij zijn naar de eerste de beste videostore gegaan en daar lag-ie: the Delivery. En hier in Bangkok verkopen ze Pistol Whipped, met Seagal, illegaal op straat. Fantastisch!”
Maar Nederland? “Ik blijf Nederlander”, zegt hij semi-simpel. En lacht: “Maar ook een van de drie Nederlanders die het als regisseur maakt in Amerika.” En weg is-ie, per helikopter de producer wat eilanden laten zien. Dan hebben we het niet eens kunnen hebben over Wolfseinde, de serie van Omroep Brabant waar hij een paar afleveringen voor heeft gemaakt.

Ontbijtje

Hij blijft weg en duikt pas weer op bij een afscheidsontbijtje. Gaan we het eindelijk hebben over het waarom. Waarom film? “Omdat het machtig is. Je geeft mensen de gelegenheid twee uur lang iemand anders te zijn, iemand die je nooit kunt zijn, een karakter, een held. Dat maken voor al die

mensen, dat is fantastisch.”
Hij is er vol van. Alles kun je hem vragen; politiek, religie, opvoeding, achtergrond, levensovertuiging, maatschappijvisie, op alles geeft hij antwoord, maar altijd keert hij binnen twee zinnen terug bij film. Geboorte van zijn zoon? Onvergetelijk. Maar in anderhalf jaar heeft hij zijn spruit niet meer dan enkele weken gezien. Milieu? Hij doet trouw alle lichten uit, maar voor zijn films kan alles. Dag en nacht is hij er mee bezig. Letterlijk. “Ik droom mijn films. Echt, dan zie ik de scènes voor me. Dat is filmen. Ik creëer werelden. Mijn fantasie, mijn woorden worden werkelijkheid, al is het maar voor even. Even ben ik God.”
Behalve in Nederland, dan. Dat telt voor hem niet meer. Verleden tijd. Hij is onderweg naar de toekomst. Voort op zijn pad. Waar hij meer mee bezig is: die ultieme film. Zijn Close Encounters. Het verhaal heeft hij al. Het is waar gebeurd en zal inslaan als een bom. Oliver-Stonewerk. Een werk waar hij iets mee wil zeggen. Zijn ultieme verhaal. “Daar gaat het om. Om die film. De rest is een reis daar naartoe. Het is een mooie reis, een spannende reis.”
Hij lacht. “Maar eerst ga ik lekker dit hotel opblazen.”